

Sygn. akt VIII Ga 27/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak (spr.)

Sędziowie: SO Anna Budzyńska

SO Agnieszka Górka

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 r. w Szczecinie,

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

przeciwko K. B.

o ochronę posiadania

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie zawarte w punkcie III wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie o sygnaturze akt VIII Ga 27/14 w przedmiocie kosztów postępowania zabezpieczającego

postanawia:

zmienia zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie III wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 marca 2014 r. w ten sposób, że wniosek o przyznanie kosztów postępowania zabezpieczającego oddala jako przedwczesny.

SSO A. Budzyńska SSO N. Pawłowska-Grzelczak SSO A. Górka

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 marca 2014 r. wydanym na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 16 października 2013 r. w sprawie o sygn. akt XI GC 715/13 Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił apelację (pkt I), zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 78 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II), zaś w pkt III zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 39 565,64 zł tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego. W uzasadnieniu Sąd ten wskazał, że o kosztach postępowania zabezpieczającego orzeczono na podstawie art. 745 § 1 k.p.c. Wysokość kosztów została ustalona zgodnie z prawomocnym postanowieniem komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gryfinie z dnia 28 listopada 2013 r. W piśmie z dnia 14 kwietnia 2014 r. pozwana złożyła zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania zabezpieczającego zawarte w pkt III wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 21 marca 2014 r. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono:

1. naruszenie art. 745 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i orzeczenie o kosztach postępowania zabezpieczającego na podstawie postanowienia komornika sądowego ustalającego wysokość kosztów postępowania, pomimo braku prawomocności postanowienia,
2. naruszenie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania zabezpieczającego na podstawie postanowienia komornika sądowego, pomimo tego, że strona powodowa w rzeczywistości nie poniosła kosztów w wysokości określonej w postanowieniu,

3. naruszenie art. 51 ust. 1 i art. 54 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji poprzez błędne ustalenie wysokości należnych komornikowi kosztów egzekucyjnych w oparciu o przepis art. 51 ust. 1 ustawy, podczas, gdy opłata powinna zostać ustalona na podstawie art. 54 powołanej ustawy.

Wobec powyższego pozwana wniosła o uchylenie postanowienia w przedmiocie kosztów postępowania zabezpieczającego zawartego w pkt III wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie i oddalenie wniosku powódki o zasądzenie kosztów postępowania zabezpieczającego oraz zasądzenie od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie z dnia 12 maja 2014 r. powódka wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powódka podniosła, że zakres kognicji sądu w kwestii kosztów wykonania zabezpieczenia ogranicza się jedynie do rozstrzygnięcia, kto zobowiązany jest pokryć te koszty zgodnie z zasadami wyrażonymi w art. 98 k.p.c. Sąd prowadzący główne postępowanie jest bowiem związany postanowieniem komornika co do wysokości wskazanych w nim kosztów wykonania zabezpieczenia. Mając to na uwadze zdaniem powódki Sąd Okręgowy rozstrzygając wniosek słusznie uwzględnił w całości przedmiotowe koszty, orzekając o obciążeniu nimi pozwaną stosownie do wyniku całej sprawy. Wbrew twierdzeniu pozwanej złożony przez powódkę wniosek nie był przedwczesny. Jeśli chodzi o pozostałe zarzuty to powódka wskazała, że są one bezzasadne a przy tym były już przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sąd Rejonowy w postanowieniu z dnia 29 stycznia 2014 r. (I Co 1531/13). Natomiast kwestia naruszenia przez komornika procedury w zakresie wprowadzenia wierzyciela w posiadanie była przedmiotem badania przez Sąd Rejonowy na skutek skargi dłużnika z dnia 26 kwietnia 2013 r. (I Co 1126/13).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie pozwanej okazało się zasadne. Zaskarżone postanowienie zawarte w pkt III wyroku z dnia 21 marca 2014 r. podlega zmianie bowiem argumentacja przedstawiona przez pozwaną w zakresie naruszenia dyspozycji art. 745 § 1 k.p.c. zasługuje na uwzględnienie. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki koszty postępowania zabezpieczającego przyjmując, że ich wysokość została ustalona prawomocnym postanowieniem z dnia 28 listopada 2013 r. wydanym przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gryfinie. Trafny okazał się jednak zarzut pozwanej, iż postanowienie powyższe nie było prawomocne w chwili orzekania o kosztach postępowania zabezpieczającego i nadal nie posiada przymiotu prawomocności. Z akt sprawy wynika bowiem, że na postanowienie komornika sądowego z dnia 28 listopada 2013 r. ustalające wysokość kosztów postępowania zabezpieczającego złożona została skarga oddalona następnie postanowieniem Sądu Rejonowego w Gryficach z dnia 29 stycznia 2014 r. Natomiast w myśl art. 770 k.p.c. na takie postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi. Jak wynika z notatki urzędowej z dnia 14 maja 2014 r. (k. 808) postanowienie z dnia 29 stycznia 2014 r. zostało zaskarżone zażaleniem złożonym w dniu 4 marca 2014 r., które nie zostało jeszcze rozpoznane. Zgodnie z art. 745 § 1 k.p.c. o kosztach postępowania zabezpieczającego sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, a o kosztach postępowania zabezpieczającego później powstałych rozstrzyga na wniosek strony sąd, który udzielił zabezpieczenia. Reguła ta oznacza, że koszty postępowania zabezpieczającego należy traktować jako element składowy kosztów postępowania w sprawie, w której wydany został tytuł zabezpieczający. W konsekwencji o zasadzie zwrotu kosztów postępowania zabezpieczającego rozstrzygają przepisy regulujące zasady zwrotu kosztów procesu. W postępowaniu procesowym do podstawowych zasad obowiązujących przy rozliczaniu kosztów należy zasada odpowiedzialności za wynik postępowania oraz zasada zwrotu kosztów celowych (art. 98 § 1 k.p.c.), natomiast w postępowaniu egzekucyjnym zasada zwrotu kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji wyrażona została w art. 770 k.p.c. Wszelkiego rodzaju koszty procesu, stosownie do art. 109 § 1 k.p.c., powinny być zgłoszone sądowi przed zamknięciem rozprawy. Wobec tego również koszty postępowania zabezpieczającego, jako ewentualny składnik kosztów procesu, powinny być - co do zasady - zgłoszone w tym terminie. Jednak warunkiem ich zgłoszenia jest powstanie tych kosztów przed zakończeniem postępowania w sprawie. Natomiast wyjątek od tej zasady wyznacza art. 745 § 1 k.p.c., który znajduje zastosowanie także do kosztów postępowania powstałych przed zakończeniem postępowania w sprawie, ale

ustalonych przez komornika dopiero po tym terminie. Koszty postępowania zabezpieczającego obejmują ponoszone w tym postępowaniu opłaty i wydatki oraz koszty zastępstwa związane z ustanowieniem pełnomocnika lub działaniem samej strony. Wysokość kosztów związanych z wykonaniem zabezpieczenia ustala postanowieniem komornik, na które służy skarga w trybie art. 767 k.p.c. Na podstawie art. 770 k.p.c. w zw. z art. 743 k.p.c. komornik tylko ustala koszty wykonania zabezpieczenia, nie jest natomiast władny orzec, kto te koszty ma ponieść, gdyż zgodnie z art. 745 k.p.c. rozstrzygnięcie w tym względzie należy do sądu. Prawomocne postanowienie komornika ustalające wysokość kosztów postępowania ma znaczenie prejudycjalne, jest bowiem konieczne, aby sąd mógł rozstrzygnąć o zwrocie kosztów postępowania zabezpieczającego. Dopóki postanowienie komornika nie stanie się prawomocne dopóty sąd nie może rozstrzygnąć o rozszczeniu o zwrot kosztów postępowania zabezpieczającego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2001 r., II CKN 366/00, LEX nr 47609, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2006 r., III CZP 69/06, LEX nr 232325, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2012 r., III CZP 70/12, LEX nr 1230028). Skoro zatem postanowienie komornika sądowego z dnia 28 listopada 2013 r. w przedmiocie kosztów postępowania zabezpieczającego nie było w momencie orzekania prawomocne i wciąż przymiotu takiego nie posiada, brak było i nadal nie ma podstaw do rozstrzygnięcia wniosku powódki o przyznanie tych kosztów. Wobec tego wniosek powódki winien zostać oddalony jako przedwczesny. W konsekwencji niecelowe okazało się rozpatrywanie pozostałych zarzutów zgłoszonych w zażaleniu a odnoszących się do kwestii zasadności obciążenia pozwanej kosztami procesu czy nieprawidłowości czynności podejmowanych przez komornika.

Mając na uwadze powyższe rozważania na podstawie art. 386 §1 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. i 13 § 2 k.p.c. orzeczono o zmianie zaskarżonego rozstrzygnięcia. Na marginesie dodać należy, iż orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego nastąpi w rozstrzygnięciu kończącym postępowanie w tym przedmiocie.

SSO A. Budzyńska SSO N. Pawłowska-Grzelczak SSO A. Górską